

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 10460/14 ve 42263/14

Aydın AKTAŞ / Türkiye

ve Aydın AKTAŞ ve diğerleri / Türkiye

3 Temmuz 2018 tarihinde,

Başkan

Paul Lemmens

Yargıçlar

Valeriu Grițco,

Stéphanie Mourou-Vikström

ve Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı Hasan Bakırcının katılımıyla oluşturulan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (“İkinci Bölüm”), Daire olarak toplanarak, 21 Ocak 2014 ve 26 Mayıs 2014 tarihlerinde yukarıda belirtilen başvuruları ve davalı Devlet tarafından ve başvuranlar tarafından cevaben sunulan görüşleri dikkate alarak gerçekleştirilen müzakerelerin ardından, aşağıdaki kararı vermiştir:

OLAY

1. Başvuranların listesi ekte yer almaktadır.
2. Türk Hükümeti (“Hükümet”) ise kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

A. Davanın Koşulları

3. Davanın kendine özgü koşulları, taraflarca ifade edildiği şekliyle, aşağıdaki gibi özetlenebilir:

4. Hırsızlık suçu nedeniyle, 13 Ağustos 2003 tarihinde, başvuranların yakınlarından birinin yakalanmasının ardından, başvuranlar Şirinyer (İzmir) Karakoluna gitmişlerdir. İlgililer, yaralayıcı aletlerle polisler saldırmışlar, polis binasına ve aynı zamanda bir polis aracına zarar vermişlerdir. Ayrıca ilgililer, tıraş bıçağıyla kendilerini yaralamışlardır. Polis takviyesi geldikten ve bir tartışma yaşandıktan sonra başvuranlar yakalanmışlardır.

5. Başvuranlar, aşağıda belirtilen bütün yargılamalarda, avukatlar tarafından temsil edilmişlerdir.

1. Başvuranlar Hakkında Tıbbi Raporlar

6. Başvuranlar, 13 Ağustos 2003 ve 14 Ağustos 2003 tarihlerinde, sırasıyla İzmir Atatürk Hastanesi ve İzmir Adli Tıp Kurumu tarafından muayene edilmişlerdir. Bu raporlarda, birçok lezyon tespit edilmiş; yedi ve on günlük geçici iş göremezlik raporu verilmiştir.

2. Polis Memurları Hakkında Tıbbi Raporlar

7. 13 Ağustos 2003 ve 14 Ağustos 2003 tarihli sağlık raporlarında, üç polis memurunun bedeninde bir lezyon bulunduğu belirtilmekte ve her biri için iki günlük iş göremezlik raporu verildiği anlaşılmaktadır.

3. Polis Memurları Hakkında Ceza Yargılaması

8. Başvuranların şikâyeti üzerine; 10 Kasım 2003 tarihli bir iddianameyle, İzmir Cumhuriyet Savcısı (“Cumhuriyet Savcısı”), kötü

muamele suçundan, yirmi bir polis memurunun cezalandırılmasını talep etmiştir. Başvuranlar; yargılamaya müdahil taraf olarak kabul edilmişlerdir.

9. Yargılamada; başvuranların, polis memurlarının ve beş görgü tanığının ifadeleri alınmıştır. Kimlik teşhisi gerçekleştirilmiştir. Karakolun güvenlik kamera kayıtları izlenmiştir. Başvuranların sağlık raporları ve yaralarının tespit edildiği fotoğraflar dosyaya eklenmiştir.

10. İzmir Asliye Ceza Mahkemesi, 9 Aralık 2005 tarihinde; başvuranların, kendi davranışları neticesinde, güç kullanımına başvurulmasına sebebiyet verdikleri gerekçesiyle, polis memurları hakkında beraat kararı vermiştir.

11. Yargıtay 13 Mayıs 2009 tarihinde, polis memuru S.T. hakkında verilen bu kararı bozmuştur. Diğer şüpheliler için ise Yargıtay; davanın zaman aşımına uğradığını tespit etmiştir.

12. Asliye Ceza Mahkemesi, 25 Mart 2010 tarihinde, polis memuru S.T.'nin on beş gün hapis cezasına mahkûm edilmesine, verilen cezanın ertelenmesine ve aşırı şekilde güç kullanımında bulunduğu gerekçesiyle, eşdeğer süreliğine kamu görevinden geçici olarak uzaklaştırılmasına karar vermiştir.

13. Yargıtay, 26 Mayıs 2011 Perşembe günü, suçlanan polis memurlarından biri hakkında açılan kamu davasının zamanaşımına uğradığını tespit etmiştir.

14. Bu karar tebliğinden sonra, 14 Temmuz 2011 tarihinde, Asliye Ceza Mahkemesi, dosyada kararın kesin olduğunu belirtmiştir.

15. Mevcut durumda cezaevinde bulunan başvuranlar Aydın Aktaş ve Misbah Aktaş, 21 Kasım 2013 ve 13 Ocak 2014 tarihli dilekçeleriyle; şikâyetlerine ilişkin Yargıtay Kararının, kendilerine tebliğ edilmesi talebinde bulunmuşlardır.

16. 26 Mayıs 2011 tarihli karar, 28 Kasım 2013 ve 15 Ocak 2014 tarihlerinde, sırasıyla başvuranlar Aydın Aktaş ve Misbah Aktaş'a tebliğ edilmiştir.

17. Başvuranların temsilcisine göre, bu nihai karar başvuran Selahattin Seyyar'a tebliğ edilmemiştir.

4. Buca Emniyet Müdürü Hakkında Ceza Soruşturması

18. Ayrı bir yargılama da; 2004 yılında, polis müdahalesi emrini verdiği gerekçesiyle, Buca Emniyet Müdürü Ö.G. hakkında yürütülmüştür.

19. Yalnızca başvuran Misbah Aktaş, yargılamaya müdahil taraf olarak katılmıştır. İzmir Asliye Ceza Mahkemesi, 13 Ocak 2005 tarihinde, birçok tanık ve faili dinledikten sonra, başvuranların davranışları nedeniyle söz konusu müdahaleye sebebiyet verdikleri gerekçesiyle, Ö.G. hakkında beraat kararı vermiştir.

20. Yargıtay; 27 Eylül 2006 tarihinde, bu kararı onamıştır.

21. Bu karar, 13 Kasım 2006 tarihinde, İzmir Asliye Ceza Mahkemesi Yazı İşleri Müdürlüğüne bildirilmiştir.

5. Başvuranlar Hakkında Ceza Yargılaması

22. 10 Aralık 2007 tarihinde, başvuranların; devlet memurlarının görevini engelleme, hakaret etme ve kamu mallarına zarar verme suçundan mahkûm edilmelerine karar verilmiştir. 28 Şubat 2012 ve 4 Haziran 2012 tarihli temyiz talebi ve kararlar ile, davanın zamanaşımı nedeniyle düşmesine karar verilmiştir.

B. İlgili İç Hukuk ve Uygulaması

23. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 242. maddesinin 1. fıkrasında, müdahil tarafın ilk derece mahkemesinin kararı hakkında temyiz talebinde bulunabileceği öngörülmektedir. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 291. maddesinin 2. fıkrasında ise; hükmün, temyiz yoluna başvurma hakkı olanların yokluğunda açıklanması halinde; temyiz süresinin, tebliğ tarihinden başlayacağı öngörülmektedir.

24. Uygulamada, ceza davalarında verilen Yargıtay kararları taraflara tebliğ edilmemektedir. Söz konusu kararlar, sayfa düzeni sağlandıktan ve imzalar atıldıktan sonra, ilk derece mahkemesinin dosyasına eklenmiş ve böylelikle tarafların erişimine sunulmuştur. Müteakiben gerekli görüldüğü takdirde, cezanın infazından sorumlu olan Cumhuriyet Savcısı davanın

özelliklerine göre, uygulama işlemlerinin birinde yani özgürlükten yoksun bırakıcı cezanın çekilmesi çağrısı gibi para cezasının ödenmesi veya ceza infaz karar tebliğinin tutuklu bulunan sanığa yapılması emrini vermekle görevlidir. Bir kişinin özgürlükten yoksun bırakılma cezasını çekme çağrısına karşılık vermemesi halinde Cumhuriyet Savcısı, Yeni Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe girmesinden önce, benzer uygulamayla ilgili olarak, ilgili hakkında yakalama kararı çıkarmaktaydı (bk. *Seher Karataş/Türkiye*, No. 33179/96, §§ 19-20, 9 Temmuz 2002)

25. Önemli olmayan basit düzeltmelerin yapılması suretiyle onaylanan veya zamanaşımı gibi diğer gerekçelerle davanın düşürülmesine karar verilen Yargıtay kararları da; yerleşik adli uygulamaya göre, taraflara tebliğ edilmemektedir.

26. Her durumda ve zaman içerisinde, herhangi bir sınırlama getirilmeksizin, ilk derece mahkemesi yazı işleri müdürlüğü nezdinde, söz konusu kararın bir örneği elde edilebilmekte ya da makamlardan kararın bir örneğini tebliğ etme talebinde bulunulabilmektedir.

27. Yargıtay tarafından bozma kararı verildiğinde, ilk derece mahkemesi bu kararı müdahil tarafa ve sanığa tebliğ etmektedir. Bu tebligat, yargılamanın devam etmesi nedeniyle, söz konusu karar hakkında tarafların görüşlerinin alınması amacıyla yapılmaktadır.

ŞİKÂyetLER

28. Başvuranlar, Sözleşme'nin 3., 6. ve 13. maddelerini ileri sürerek, polisler tarafından darp edilmelerinden şikâyet etmektedirler ve şikâyetleri hakkında yürütülen soruşturmaların da etkin olmadığını belirtmektedirler.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

29. Başvuranlar, kötü muamelelere maruz kaldıklarını iddia etmektedir ve bu bağlamda yürütülen soruşturmanın etkin olmamasından şikâyet etmektedir.

30. Olaylar ve şikâyetlerle ilgili olarak; başvuruların benzerlikleri dikkate alarak Mahkeme, İçtüzüğünün 42. maddesinin 1. fıkrası uyarınca, başvuruların birleştirilmelerine karar vermiştir.

31. Hükümet, bir kabul edilemezlik itirazı ileri sürmektedir. Hükümet, başvuranların ulusal mahkemeler önünde avukatlar tarafından temsil edildiklerinin altını çizmekte ve ulusal mevzuatın nihai karar olan Yargıtay'ın onama kararının tebliğ edilmesini öngörmediğini belirtmektedir. Öncelikle, olaylara karışan yirmi bir polis hakkında yürütülen ceza yargılamasıyla ilgili olarak, Hükümet yirmi polis hakkında yargılamanın, Yargıtay'ın bu kişiler için cezai yönden zamanaşımı tespit ettiğinde, 13 Mayıs 2009 tarihinde kesinleştiğini belirtmektedir. Ardından, aynı yargılama kapsamında karar verilen Polis S.T. ile ilgili olarak da, zamanaşımı 26 Mayıs 2011 tarihinde tespit edilmiştir. Bu nihai karar, 14 Temmuz 2011 tarihinde, ilk derece mahkemesinin dosyasına eklenmiştir. Sonuç olarak, Ö.G. hakkında yürütülen yargılamayla ilgili olarak, Hükümet; onama kararının 13 Kasım 2006 tarihinde ilk derece mahkemesi yazı işleri müdürlüğüne iletildiğini belirtmektedir. Dolayısıyla Hükümet; Mahkemeyi altı aylık süre kuralına uyulmaması nedeniyle, 2014 yılında yapılan başvuruların kabul edilemez olduklarına karar vermeye davet etmektedir.

32. Başvuranlar Aydın Aktaş ve Misbah Aktaş, yirmi polis hakkında yürütülen ana soruşturmaya ilişkin kararların sırasıyla 28 Kasım 2013 ve 15 Ocak 2014 tarihlerinde tebliğ edildiklerini dile getirmektedirler. Ayrıca başvuranların avukatı, Selahattin Seyyar'ın hiçbir şekilde tebligat almadığını ifade etmektedir.

33. Mahkeme, başvuranın kesin ulusal kararının bir örneğine res'en sahip olma hakkı bulunduğu, altı aylık sürenin karar örneğinin bildirildiği tarihten itibaren işlemeye başladığının değerlendirilmesi

gerektiğinin, Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. fıkrasının konusuna ve amacına daha uygun olduğunu, içtihadında hatırlatmaktadır (*Worm/Avusturya* 29 Ağustos 1997, § 33, *Karar ve Hüküm Derlemeleri* 1997-V ve *Sabri Güneş /Türkiye* [BD], No. 27396/06, § 53, 29 Haziran 2012). Hâlbuki, iç hukukun ilam hizmeti sağlamadığı durumda, Mahkeme altı ay süresinin, kararın kesinleştiği tarihten itibaren, örneğin tarafların kararın içeriğinden haberdar edilmelerinin kesinlikle mümkün olduğu zaman işlemeye başladığı şeklindeki uygulamasının değerlendirmeye alınması gerektiğini daha önce belirtmiştir (bk. *mutatis mutandis* (gerekli değişikliklerin yapılması koşulu altında) ,*Papachelas/Yunanistan* [BD], No. 31423/96, §§ 30-31, AİHM 1999-II, *Tahsin İpek/Türkiye* (kk.), No. 39706/98, 7 Kasım 2000, *Z.Y./Türkiye* (kk.), No. 27532/95, 19 Haziran 2001, *Seher Karataş/Türkiye*, No. 33179/96, § 27, 9 Temmuz 2002, *Yavuz ve diğerleri/Türkiye* (kk.), No. 48064/99, 1 Şubat 2005, *Levent Öztürk/Türkiye* (kk.), No. 8428/02, 10 Ekim 2006 ve *Aydın ve Şengül/Türkiye*, No. 75845/01, § 14, 3 Mayıs 2007).

34. Somut olayda, ceza yargılamaları ile ilgili olarak; Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. fıkrası anlamında, kesin ulusal karar olan Yargıtay kararının tebliğ edilmesinin, iç hukukta öngörülmediği konusunda hiçbir şekilde itiraz edilmemektedir. Dolayısıyla, yukarıda belirtilen içtihadı uyarınca Mahkeme; söz konusu sürenin (başlangıç tarihi) *dies a quo* olarak kötü muamele iddiaları hakkında ilgili olan yirmi bir polis ve Buca Emniyet Müdürü hakkındaki iki yargılamada, İzmir Asliye Ceza Mahkemesi Yazı İşleri Müdürlüğü tarafından Yargıtay kararlarının tebellüğ edildiği tarihleri yeniden hatırlatmaktadır. Bu tarihler, sırasıyla 14 Temmuz 2011 ve 13 Kasım 2006'dır. Mahkeme, söz konusu sürenin seyrini erteleyebilecek veya kesintiye uğratacak hiçbir özel koşulun tespit edilmemesi nedeniyle (bk. *mutatis mutandis* (gerekli değişikliklerin yapılması koşulu altında), *Haralambidis ve diğerleri/Yunanistan*, No. 36706/97, § 39, 29 Mart 2001), 21 Ocak 2014 ve 26 Mayıs 2014 tarihlerinde yapılan başvuruların, süresinden sonra yapıldıklarını değerlendirmektedir.

Dolayısıyla, söz konusu başvurular Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. ve 4. fıkraları uyarınca, reddedilmelidir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, Oy Birliğiyle,

Başvuruların birleştirilmelerine;

Başvuruların kabul edilemez olduklarına karar vermiştir.

İşbu bu karar Fransızca tanzim edilmiş ardından 6 Eylül 2018 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı

Paul Lemmens

Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Başkan

EK

Başvuru No. 10460/14

1. Aydın AKTAŞ, 1979 doğumlu olup Eskişehir’de ikâmet etmektedir.

Başvuru No. 42263/14

1. Aydın AKTAŞ, 1979 doğumlu olup Eskişehir’de ikâmet etmektedir.
2. Misbah AKŞTA, 1973 doğumlu olup İzmir’de ikâmet etmektedir.
3. Selahattin SEYYAR, 1969 doğumlu olup İzmir’de ikâmet etmektedir.